

Kuidas metallitööstuses toime tulla kasvuga?

09.11.2018

Tallinn

Danival MW OÜ areng

- 2008 asutati Danival Ehitus OÜ - tööstuskorstnate ja –ahjude paigaldamine
- 2012 lisandus tegevusalana metalltoodete tootmine
- 2014 jaanuar esimene töölepinguga töötaja
- 2016 nimeks Danival MW OÜ - põhitegevuseks ainult metalltoodete tootmine
- 2017 neli pereliiget viiest töötab perefirmas
- 2018 okt. ettevõttes kokku erinevate lepingutega 26 töötajat
- Peamised tehnoloogilised võimalused: torumaterjali laserlõiklus, torude painutamine, profiilide valtsimine, lehtmaterjali töötlemine, MIG/MAG keevitus, TIG keevitus

Eesti ettevõtete profiil töötajate arvu järgi

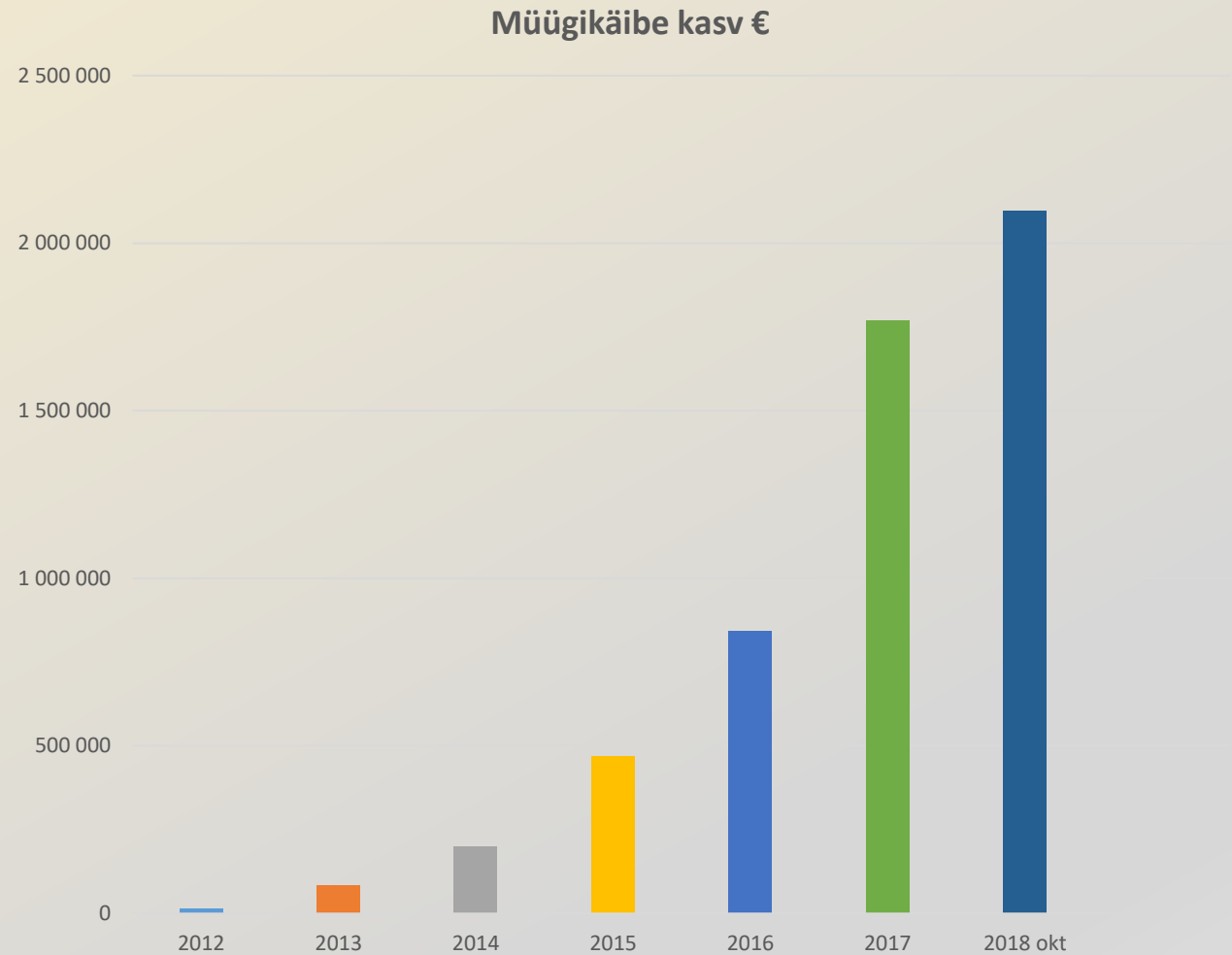
Aasta		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tegevusala (EMTAK 2008)	Töötajate arv																		
Tegevusalad kokku	Kokku	46853	54015	57183	56035	60882	65362	71012	76159	77948	81909	100216	103833	108884	112760	113765	117398	120450	127622
	250 ja enam	171	153	157	158	167	168	179	187	201	177	149	165	173	182	191	195	196	194
	50-249	1132	1171	1163	1214	1273	1288	1323	1379	1376	1210	1088	1114	1115	1126	1162	1200	1184	1150
	10-49	6346	6284	6380	6451	6301	6519	6901	7187	7137	6428	5551	5533	5705	5793	5874	6281	6293	6391
	Vähem kui 10	39204	46407	49483	48212	53141	57387	62609	67406	69234	74094	93428	97021	101891	105659	106538	109722	112777	119887
Töötlev tööstus	Kokku	5099	5178	5156	5298	5660	5895	6205	6559	6424	6525	7433	7591	7914	8149	8335	8588	8811	9246
	250 ja enam	74	69	73	70	76	73	79	73	74	61	50	55	57	58	64	64	62	62
	50-249	399	428	444	476	491	476	473	486	479	421	369	404	412	410	429	442	436	436
	10-49	1337	1340	1402	1409	1349	1392	1424	1492	1405	1273	1114	1110	1158	1180	1179	1217	1240	1239
	Vähem kui 10	3289	3341	3237	3343	3744	3954	4229	4508	4466	4770	5900	6022	6287	6501	6663	6865	7073	7509

Müügikäibe kasv 2012-2018 (metall)

- Esimene müük märts 2012
- 2012 a. müük 12 224 €
- Esimene eksportmüük veebruar 2013
- Täna ekspordi osakaal ca 60%

- Turundus - mõned korrad reklaampind ajalehes, internetikataloogid
- EAS ühisstendiga Elmia Allhankemessil
- EAS ekspordipartneri otsing – 1 klient

- Äripäeva müügi- ja ekspordiveebi bestsales.ee korraldatud konkursi Müügitegu 2018 väljavalitud 15 parema ettevõtte seas

Kuidas tulla toime? Investeeringud

- Tootmisettevõtetel suured investeerimiskulud – ei piisa ainult lauast ja toolist ja arvutist
- Kasv nõuab pidevaid investeeringuid, omavahenditest ei piisa
- EAS pakub täna: diagnostika, nõustamine, arenguprogramm jm – meie pole hetkel sihtrühm (EAS konsultandid)
- Väikeettevõtetel keeruline laenu saada, kuna üldjuhul puudub tagatis kinnisvara näol
- Võimalus pangast osaliselt KredExi käendusega investeerimislään
- Lepingu tasu KredEx-il pea 2x suurem kui pangal
- Hiljem pangale laen+intress, KredEx-ile käendustasu
- Riigi toetus väikeettevõtjale ei peaks olema rahateenimise instrument
- Tihti on väikeettevõtjal kõik isiklik vara laenu tagatiseks

Kuidas tulla toime? Käibevahendid

- Mida kiiremini kasvad, seda suurem puudus käibevahenditest
- Tsükel tellimuse saabumisest raha kätte saamiseni tihti väga pikk
- Väliskliendid ja suured kliendid soovivad 30/60 päeva maksetähtaegu
- Võimalused
 - Faktooring, mida tihti kasutada ei saa
 - Arvelduskrediit, mida me hetkel suurendada ei saa (KredEx)
 - Käibevahendite lühiajaline laen
 - Omanike laen
 - Investori või partneri kaasamine

Kuidas tulla toime? Riik ja seadusandlus

- Ettevõtjal puudub riigieelarvega kehtestatud palgafond, mis ei sõltu töö tulemuslikkusest !!!
- Tootmisettevõttel on kasutada ainult reaalselt toodete müügist saadud raha
- Väikeettevõttele suurte rahaliste lisakohustuste tõttu mõju: konkurentsivõimelisele hinnale, töötajate palkadele, töötajate koormusele, investeringutele, jätkusuutlikkusele jne
- Maksumäärad endised, kuid
 - Alates 2009 haigushüvitise 4-8 päeva 70% kohustuslik hüvitamine, 2017 haigushüvitise 2-3 päeva soovituslik hüvitamine
 - tööandjal on kohustus õppepuhkus hüvitada igal juhul kui tegemist on tasemeõppega **olenemata erialast** - keskmine töötasu 20 päeva eest – **ja seda korduvalt**
 - Kavandatav tööõnnetuskindlustuse eelnõu – suur koormus tööstusettevõtetele
- Muudatused tervishoiu ja tööohutuse seaduses: suurim sisuline muudatus - juriidilise isiku maksimum trahvimäär 2600 => 32 000 eur
- Sunddividendid: kasum \neq raha pangakontol
- Lapsevanem saab edaspidi vanemahüvitist välja võtta ka **kalendripäevade kaupa** kuni lapse 3-aastaseks saamiseni (kuidas leida asendaja?)
- Tööandjal puudub võimalus pidada „varumeeste pinki“
- Väikeettevõtetel ebamõistlikult suur halduskoormus – pole võimalik nii palju kontoripersonali palgata

Kuidas tulla toime? Tootmispinnad

- Alustasime 2012.a tootmist 70m² garaažis (saime seal ka väliskliendi)
- 2013-2017 Saue (200m² / 400m² + 500m² külm hall)
- Polnud võimalik laieneda, töötajaid juurde võtta, telfrite võimalus puudus – suur ruumipuudus
- Kasvaval väikeettevõttel keeruline leida **kaasaegseid** paraja suurusega tootmispindu
- Enamikele selles faasis ka endale ehitamine võimatu (finantseering)
- Võiks olla väikeettevõtetele „tootmisinkubaatorid“ või sobivad tehnopargid
- 2017 mais kolisime Männikule (2000m² tootmispinda)
- 2018 lisaks veel 1200 m² – ladu ja komplekteerimine
- Täna omame ruumi kasvuks

Kuidas tulla toime? Tarkvarad

- Kasvamise käigus tekib vajadus erinevate tarkvarade järele
 - CAD/CAM tarkvara – kallid võimalused, oled sundolukorras
 - Raamatupidamise tarkvara – olemas head ja taskukohased variandid
 - Personali tarkvara – olemas head ja taskukohased variandid
- Excel ja „juhi mälu“ hakkavad takistama tellimuste täitmist – vajadus tootmisplaneerimise tarkvara järele
- Väikeettevõtjale keeruline ülesanne leida sobiv ja taskukohane, info ja tagasiside vähene
- Paljud programmid „liiga keerulised“ ja kallid
- Võtsime suuna Eestis arendatute poole, soovisime kokkusaamist
 1. Vastus: meie ärimudel ei ole potentsiaalsete klientidega kokkusaamine – mängige demoga
 2. Pole vastust 2 kuu jooksul
 3. Saime kokku ja läheme tutvuma ettevõttes, kus realselt kasutatakse

Kuidas tulla toime? Personal

- Spetsialistide koolitusel peaks riik arvestama tööturu vajadusega
- Juba aastaid koolitatakse ülemäära „pehmeid erialasid“
- Riigikogu menetluses on kutseõppeasutuse seaduse muutmise eelnõu, millega muudetakse kutsekoolide rahastamise põhimõtteid ning kaotatakse riiklik koolitustellimus
- Kutsekoolist tihti nõrgad praktilised oskused
- Kutseharidust tuleb ühiskonnas rohkem väärtustada
- Elukestev õpe \neq „ühapäevaliblikad“
- Noortel puudub töökasvatus, seaduse muutus kosmeetiline

Kuidas tulla toime? Meedia ja ühiskonna arvamus

- Ihaldusväärseimate tööandjate TOP-i satub üliharva tööstusettevõtte
- Mitu korda on saate „Ajujaht“ võitja olnud tootja?
- Väikesel tootmisettevõttel puudub võimalus pakkuda selliseid lisahüvede pakette nagu suurtel ja edukatel ettevõtetel:
 - Paindlik tööaeg vastavalt töötaja vajadustele
 - Kaugtöö ja kodutöö võimalus
 - Erinevad lõõgastumistoad, kus käia mõtteid kogumas jne.
 - Võimalus lemmikloom tööle kaasa võtta jne.
 - Erinevad toetused ja kompensatsioonid

Tänapäeva mentaliteet tõrjub eos valiku töötada tootval tööl

- Inimene pole oma hädades ja ebaõnnestumistes ise süüdi, vaid ikka teised
- Mitte sina ei pea vaeva nägema, vaid teised sinu heaks
- Kui sa pole õnnelik ja oma eluga rahul, siis on kindlasti tööandjal selles märkimisväärne roll (soovitav kohe vahetada töökohta)

- Sotsiaalminister: tuleviku ametikohtade loetellu võivad saada *youtuber* ja *influencer*
- Töö ja hobi peaksid kattuma

1995-2017 ettevõtteid tegevusvaldkonna põhjal

Aasta	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Tegevusala (EMTAK 2008)																								
Tegevusalad kokku	30527	31637	39358	37681	46305	46853	54015	57183	56035	60882	65362	71012	76159	77948	81909	100216	103833	108884	112760	113765	117398	120450	127622	
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük																								
Mäetööstus	1542	1933	2532	4904	6415	6931	10189	12014	9626	10038	10377	10119	9715	9649	9613	12561	12773	12688	12722	12561	12776	12041	11806	
Töötlev tööstus	4080	4140	4709	4196	5007	5099	5178	5156	5298	5660	5895	6205	6559	6424	6525	7433	7591	7914	8149	8335	8588	8811	9246	
Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	43	58	69	69	78	76	79	87	77	75	81	90	102	118	119	152	143	150	158	163	150	147	152	
Veevarustus; kanalisatsioon; jäätme- ja saastekäitlus	112	240	251	235	252	245	236	204	195	203	198	197	204	205	218	239	243	253	253	259	249	257	271	
Ehitus	55	154	132	115	152	158	166	186	199	209	204	213	222	255	266	334	334	343	351	334	325	310	318	
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont	1735	2178	2341	2339	2930	2621	2831	3096	3445	4317	5440	7133	9744	9339	8950	9154	9664	10220	10506	10675	11214	11848	12828	
Veondus ja laondus	10794	14468	17392	14362	16273	16471	16215	15942	16162	17746	18115	18940	17252	16924	16978	18537	19079	20207	21739	20951	21288	21625	22471	
Majutus ja toitlustus	426	1095	1708	1917	2584	2476	4617	5301	5412	5571	5842	6084	6814	6834	6951	7233	7292	7527	7796	8067	8267	8470	8697	
Info ja side	1140	1367	1575	1475	1729	1717	2003	1940	1950	1971	2121	2208	2217	2254	2394	2786	2845	2961	3123	3251	3343	3595	3828	
Finants- ja kindlustustegevus	681	760	1057	875	1042	1075	1237	1329	1413	1588	1759	2028	2333	2639	2855	3698	4206	4702	5126	5435	5767	6448	7423	
Kinnisvaraalane tegevus	262	726	482	464	618	528	601	763	634	649	750	905	1306	1427	1407	1415	1567	2412	1705	1527	1656	1579	2010	
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	263	560	1273	1190	1956	2414	2619	2720	2666	2793	3095	3805	4193	4783	5009	5926	6066	6275	6592	6729	6987	7446	8067	
Haldus- ja abitegevused	1468	1975	3017	2854	3863	3809	4374	4518	4800	5443	6294	7144	8466	9310	10057	12107	13203	13864	14586	15140	15755	16334	17433	
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	371	494	837	797	1100	1094	1257	1451	1416	1686	2112	2563	3020	3175	4760	6114	6017	6197	6301	6017	6114	6054	6429	
Haridus	0	1	2	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	4	0	0	0	0	0	2	2	2	
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	254	282	421	422	523	504	510	473	484	502	541	610	739	801	884	1741	1836	1857	1861	1899	1947	1994	2175	
Muud teenindavad tegevused	199	255	416	468	571	641	698	780	867	942	989	1043	1139	1197	1338	1925	1951	1983	2043	2054	2096	2142	2216	
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	232	282	347	271	323	256	340	327	450	496	487	568	723	971	1207	3093	3294	3431	3605	3761	3914	4224	4568	
Muud teenindavad tegevused	6869	667	790	721	883	738	865	893	941	993	1062	1157	1411	1639	2372	5768	5729	5900	6144	6607	6960	7123	7682	
Kodumajapidamised tööandjana; kodumajapidamiste oma tarbeks kaupade tootmine	1	2	7	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
Eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Kuidas tulla toime? Kuidas edasi?

- Ettevõtte arenguks vajalik jätkuv kasv
- Automatiseerimine
- Digitaliseerimine
- Robotiseerimine
- Sertifitseerimine
- Tootearendus ja Oma toode
- Koostöö teiste ettevõtetega - erialaliit

Täna kuulamast!

www.danival.ee